

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Morgenluft.

Naša Koroška je res neka posebnost svoje vrste. Priznati moramo, da imajo nemški listi prav, ko pišejo, da živimo koroški Slovenci v takih razmerah, kakor nobena druga manjšina v Evropi. Kakor se v zadnjem času nastopa proti nam in našim pravicam, je gotovo brez primere. Način narodnega boja, ki se uprizarja proti nam, je izgubil zadnjo sled treznosti. Ako se na svoji lastni zemlji postavimo za svojo pravdo, potem v nemških listih gotove vrste lahko čitamo kot odgovor le grožnje in neosnovane napade. Naše upravičene pritožbe kvitirajo z neresničnimi in potvorjenimi trditvami, konec vsega pa je vedno novo hujskanje proti „nezadovoljni“ koroški manjšini. Tako je narodno-kulturni boj proti nam zadobil oblike, kakršne so morda v navadi pri neodrskih šolarjih, kjer ima kratkomalo ona stranka prav, pri kateri se nahajajo najhujši kričači, ki prepričujejo vse druge. Tudi pri nas se vsaka upravičena zahteva potlači kratkomalo s spretno protipropagando.

Eden od onih piscev, ki se čutijo poklicane, da vihtijo svoje bojevito pero proti nam, je hotel biti posebno originalen; zatrobil je alarm: „Die Slovenen wittern Morgenluft“. Ta dovtip — drugače ga ne moremo imenovati — je zadel na pravo žilico. Takoj je našel odmeva po nemških listih in časopisih; celo pri takih, ki bi sicer lahko reflektirali, da se jih resno upošteva. Barometer germanizatoričnega pritiska je takoj poskočil za nekaj stopinj. Sedaj že lahko opažamo propagando, ki pozivlja javne oblasti, naj pričnejo bolj radikalno nastopati. Nemški Schulverein Südmark tarna, da privatne organizacije, ki služijo asimilaciji, niso docela kos svoji nalogi. Heimatbund, Südmarka, Ostmarka — našli bi jih lahko še več — iščejo krepkejšo podporo od strani oblastev. Sklicujejo se na prakso v rajhu, češ, da tam država v obilnejši meri podpira boj proti tujerodnim manjšinam. V Prusiji je svojčas veljal celo zloglasni izjemni zakon, ki je dajal oblastem pravico, da so Poljakom lahko jemale zemljišča in posestva potom razlastitve. Takšne metode si želijo naši šovinistični nasprotniki tudi na Koroškem!

Radovedni smo, ali se bodo tudi nemške manjšine v inozemstvu strinjale s tem novim kurzom, ki se pri nas priporoča. Menda Nemci v drugih državah ne bodo prijetno presenečeni, ako bo po Evropi zavel ta ostri veter, ki se dviga baš pri nas na Koroškem.

„Grenzland“, glasilo Südmarke, prinaša v zadnji številki razveseljiva poročila o lepem razmahu nemške manjšine v Jugoslaviji. Nam prihaja pri tem poročilu ponižno vprašanje na ustnice: Kdaj vendar bomo tudi mi deležni možnosti da gojimo v enaki meri našo narodno-kulturno samobit? V „Grenzland“ čitamo, da je kulturna zveza jugoslovanskih Nemcev v Pančevi na občnem zboru registrirala cvetoč razvoj v preteklem letu. Povsodi se ustvarjajo nove krajevne organizacije, njih število se je zvišalo že na 70. Tako mogočno raste pod državno zaščito nemška kulturna organizacija v Jugoslaviji.

Učiteljske v Velikem Bečkereku je obiskovalo v prvem letniku 94 gojencev. Sedaj pa primerjamo to število z našimi razmerami. Nemci v Jugoslaviji trdijo, da jih je v vsej državi 700.000 po številu. Ako primerjamo njihovo število z našim na Koroškem, potem bi morali tudi mi vsako leto dobiti vsaj 10 naših učiteljev, če ne več. Toda v trinajstih letih nam

še niso dali niti enega. Iz enega samega letnika na učiteljsku v Bečkereku bo izšlo torej okoli 90 učiteljev, ki bodo delovali med svojimi rojaki v njihovem duhu. Otroci nemških staršev bodo imeli vzgojitelje rojake, ki jim bodo polagali v mlada srca ljubezen in spoštovanje do lastnega naroda. In pri nas? Prepovedan je slovenski pozdrav, prepovedana slovenska govornica; našemu otroku se ne pripoveduje nič dobrega o slovenskih rojaki. Že osnovne čitanke so urejene tako, da otroka že odtujujejo svojemu narodu. In temu se ni treba čuditi, ko vidimo kakšen srd proti nam nosi koroško učitelstvo, ki si šteje v čast, ako more udarjati na Slovence in ki z navdušenjem trga slovenske spominske plošče iz cerkvenega obzidja. Razlika je res velika!

V Verbasu je na gimnaziji nemška paralelka s štirimi tečaji, katero je v preteklem letu obiskovalo 182 učencev. Pri nas pa so vrgli še zadnji dve tedenski uri obligatnega slovenskega pouka čez prag in šolske oblasti niso mogle dosti resno presojsati „žalostni slučaj“, ako se je slovenski srednješolec v stiski svojega srca potegnil za slovenske pravice, kakor mu je to pač narekovala njegova ne pokvarjena mladeniška odkritost.

Škof iz Osnabrücka v Nemčiji je poslal dva zastopnika, ki potujeta sedaj po Jugoslaviji in proučavata razmere tamošnjih nemških katoličanov ter organizirata njihovo versko gibanje v provinci kakor tudi v glavnem mestu Beogradu. Nihče jima dela ne otežkoča. Pri nas pa doživljamo le najostrejši odpor proti slovenskim duhovnikom in še posebej proti misijonarjem.

Ko je zagrizeni sovražnik slovenstva hotel proti nam izstreliti strupeno puščico in je zapisal stavek: „Die Slovenen wittern Morgenluft“, se gotovo ni zavedal, koliko preroka tiči v njem. Ako pa pogledamo okoli sebe, da spoznamo manjšinske razmere drugod in pa pri nas, potem mu bomo dali prav. Da, to je „Morgenluft“ ali po našem: Zora svita, upanje nam raste, če vidimo da se drugod že jasni; tudi nambo moral vstati lepši čas.

Nemška manjšina v Jugoslaviji se krepko razvija, zato pa bodo morali tudi Nemci dati nam vsaj temeljne pravice, ki so nujen predpogoj za narodno-kulturno samobit. To zahteva že najprimitivnejša politična uvidevnost. Vsak politični prvošolec bo uvidel, da dosedanji položaj na Koroškem ne more trajati nadalje, ne da bi metal temne sence na položaj nemških manjšin v inozemstvu. Politika je najvišja realnost: do ut des (dam ti, da mi tudi ti daš), je tukaj vodilno načelo, in oni, ki ima večji riziko, mora biti še tem bolj koncilijanten. Nemški narod bo moral priti do spoznanja, da za svoje postopanje napram Slovincem na Koroškem lahko odločilno vpliva na razvoj svojih manjšin v inozemstvu.

Čimbolj napreduje rešitev manjšinskega vprašanja v smislu načel etike in pravičnosti, tembolj raste tudi pritisk moralčne odgovornosti na one, v čigar rokah je nadaljni razvoj na Koroškem. Dosedanje dvolično postopanje se bo v kratkem samo obsodilo. Nemška narodno-obrambna društva smatrajo kulturni razvoj svojih manjšin, posebno pa razvoj nemškega šolstva onstran meja, kot svojo odlično zadevo. Njihova glasila beležijo stvarno in z zadoščenjem vsak korak k izboljšanju ter obsojajo strogo vsako pomanjklivost. Toda komaj obrneš list in greš eno stran dalje, že

čitaš poročila o napredku ponemčevalnih šol na Koroškem in poziv na nemške rojake ter celo na državne oblasti, naj z vsemi močmi podpirajo pohod germanizacije preko slovenske koroške zemlje. Tako naiavno neodkrita taktika se ne bo dala vzdržati. Krinka bo morala pasti! Gospodje bodo nekega dne stali pred vprašanjem: ali — ali? Ali manjšinska zaščita — potem mora biti lojalna na obeh straneh — ali pa asimilacija, kar bi pomenilo: kakor meni, tako tebi. To pa bi bilo žalostno in bi vrglo ves narodno-kulturni razvoj narodnega vprašanja za desetletja nazaj. Zato upravičeno upamo, da se bo tudi na Koroškem kmalu nekaj podvzelo v prid našemu lastnemu kulturnemu življenju. Tako mi poimujemo „Morgenluft“.

Odgovor

na uvodnik z dne 29. junija v 26. številki.

Pod naslovom „Mladina, tvoj je odgovor!“ opisuje člankar kulturne razmere med nami koroškimi Slovenci in poziva vse zanimajoče se kroge, da povejo svoje stališče.

Po mojem mnenju je članek bolj tendencioznejega značaja in ne vsebuje stvarine, h kateri bi naj izven stoječi krogi mogli zavzeti svoje stališče. Člankar govori o jasni koncepciji, ki je potrebna za nadaljni razvoj našega kulturnega gibanja, ne pove pa v članku nobene jasne misli o nadaljnem kulturnem gibanju. Graja gotovo pridigovanje o neki nujnosti duhovne tolerance in verske strpnosti. Če bi to že bilo tudi res, o čemer pa zelo dvomim, ker duh se razvija v vsakem posamezniku po njegovih silah, in kar se tiče verskih stvari, so pokazali ravno koroški Slovenci še vedno globokejšo versko udejstvovanje nego sosedji, moram ugotoviti, da tudi ni jasno povedano, katero svetovno naziranje je za nas koroške Slovence najprimernejše. Iz položaja je sicer naravno, da pride v prvi vrsti samo krščansko svetovno naziranje v poštev, toda člankar tega nikakor ne dokazuje ali misli, da tega niti potrebno ni. Pride pa za koroške Slovence v poštev tudi vprašanje, ali ne spadajo med koroške Slovence tudi osebe, ki niso krščanskega svetovnega naziranja, temveč so svetovno naziranje izpremenili ali bili že sploh v drugem naziranju vzgojeni.

Predvsem pa primanjkuje gotovega stališča in jasnega izraza do vprašanja narodnosti, kar je za kulturni razvoj narodne manjšine neobhodno potrebno.

Ako pogledamo razvoj našega narodnega življenja v zadnjih desetih letih, moramo pač ugotoviti, da ni bilo samo žalostno, temveč da ima beležiti razvoj tudi veliko svetlih točk. V najhujši dobi so se ustanovile, ozir, poživile politične in gospodarske organizacije in tudi kulturno delovanje se je takoj po plebiscitu zopet pričelo. V tem času je bil vsak član in vsaka članica ponosen, če je smel sodelovati v društvu, zakaj s tem je najbolj pokazal svojo narodno zavest, in je pokazal s tem tudi svojo pripravljenost za osebne žrtve, ki so bile pač dosti večje nego so dandanes. Globoka narodna zavest je dala duška vsemu delovanju, zakaj šlo se je za biti ali nebiti. In to dokazujejo tudi mnoge in različne žrtve iz ravno tiste dobe.

S tem pa hočem pokazati, da se o nujnosti osebne žrtve more govoriti le tedaj, ako je potreba za to dana in ako je smoter, za katero se žrtev zahteva, z opredelitvijo našega ljudstva istoveten.

Nujnost je dana, zakaj nevarnosti, ki pretijo od strani večinskega naroda, ki tudi čas

najhujše gospodarske krize zna izrabljati, so danes hujše nego so bile v zadnjih par letih. Vprašanje je le, ali bodo uvideli nujnost osebne žrtve za idejo, katere niti natančno ne poznajo, vsi. Zaradi tega bi pač treba najprej popolne jasnosti.

Treba je resnega in trdnega razvoja v našem narodno-kulturnem življenju, da pridemo vendar enkrat naprej. Toda napredovati more gibanje le, ako so smernice jasne in ako bo to predvsem narodno. Dokler pa ni jasnosti, tako dolgo je boljše, da gremo po stari preizkušeni poti, zakaj za nadaljne eksperimente naše ljudstvo pač nima časa in tudi ne razumevanja.

Vojaška diktatura v Nemčiji.

Ni še jasno, kaj je nameravala v. Papenova vlada s tem, da je zopet dovolila obhode oboroženih nezakonitih organizacij in nošnje uniform. Mogoče je hotela izzvati spor in po boje med levičarskimi in desničarskimi oboroženimi organizacijami, da more uničiti na osnovi dosedanjih dogodkov eno teh organizacij ali pa vse. Predvsem ji ne ugajajo ekstremni levičarji, komunisti, in prusko vlado v. Papen naravnost dolži, da je imela zveze s komunisti in jih je podpirala. Zdi se, da so iz te predpostavke sledili naslednji dogodki, ki pomenjajo konec demokracije.

Državni predsednik je imenoval za državnega komisarja za Prusijo von Papena. Obenem je proglasil obsedno stanje v Berlinu in Brandenburgu. Papen je takoj odstavil pruskega predsednika in notranjega ministra in prevzel oblast. Omenjeno ozemlje je prešlo s tem v oblast vojaške roke. Notranji minister Severing ni hotel priznati zakonitosti izredne odredbe in izjavil, da se ukloni samo sili. Tej se je moral tudi ukloniti, kakor veliko drugih. Nekaj ministrov bi imelo še ostati na svojih mestih, a so se pridružili Severingu in bili takoj odstavljani kar po vrsti. Ta odredba se utemeljuje z neodločnostjo pruske vlade pri komunističnih izgredih. Pruska vlada je proti temu protestirala, pridružila pa se ji je tudi bavarska vlada. O protestu razpravlja državni sodni dvor, ki pa še ni izrekel odločitve.

Odstavljena sta bila dalje policijski predsednik in podpredsednik berlinske policije in odvedena v zapor, a kmalu nato zopet izpuščena. Aretacij je mnogo. Policijo so prevzeli aktivni oficirji.

Zasilna odredba razveljavlja določbe ustave o osebni svobodi, o svobodi svobodnega izražanja, o tiskovni svobodi, društveni in zborovalni svobodi, tajnosti pisem, telefonskih razgovorov in brzojavk itd. Razveljavlja se nadalje tudi nedotakljivost stanovanja in zasebne lastnine. Tudi tiskovna svoboda je omejena in je bilo že več listov za par dni ustavljenih. Upravitelj izvršilne oblasti general Rundstedt je odredil: Če je kdo sumljiv, da je zakrivil kaznivo dejanje z orožjem, če nosi kdo orožje s seboj ali pa se skupno z drugimi na javnih mestih pokaže z orožjem, se mora ne glede na poznejše kazensko-pravno postopanje takoj aretirati. Prav tako bodo aretirane vse osebe, ki bodo na vprašanja zastopnikov oborožene sile ali policije skrivale orožje ali municijo. V zadnjih dneh se piše, da se bo prepoved demonstracij nekoliko omilila. Prepoved se ne bo nanašala več na prireditve kulturnega, umetniškega in verskega značaja.

Centrum, socialdemokrati in komunisti s temi odredbami niso zadovoljni, prav zadovoljni pa so narodni socialisti, ki zahtevajo samo še, da se razpusti komunistična stranka. To očitno kaže, da se vlada opira trenutno na narodne socialiste.

Čuditi pa se moramo, da proti temu, razen papirnatih protestov, v Nemčiji skoro ni nobenega odpora. Socialisti pravijo, da bodo pokazali svojo moč pri volitvah dne 31. julija. Zato pozivajo svoje pristaše, naj ostanejo mirni in gredo na volišče. Centrum pa je vrgel že Bismarcka in bo prestal tudi ta izjemni položaj neokrnjeno. Četudi dobi Hitler prihodnjo nedeljo večino, je kljub temu še veliko vprašanje, ali bosta dala Hindenburg in Papen državno oblast v roke Hitlerju.

Avstrija. Proračunski odbor razpravlja o dopolnilnem proračunu. Na seji 19. t. m. je prišlo najprej do prerekanja, nazadnje pa je zagrabil hajmatblokovec Hainzl na mizi stoječ pepelnik in ga zagnal dr. Bauerju v obraz. Bauer je bil na čelu ranjen in je rana krvavela. Hainzl zna dobro metati in bi se v primernem poklicu lahko uveljavil, vendar v parlament ne spada. Tukaj je treba treznih in pametnih ljudi, ki se znajo bojevati za ali proti kakšnemu zakonu z jezikom in stvarnostjo moža, ne pa s predmeti, ki morejo ogroziti življenje drugih. — Izgleda, da za novo posojilo radi političnih obvez ni večine. Dr. Dollfuss se trudi, a ne more dobiti večine. Zato tudi ministrski predsednik preteklo sredo ni poročal o tem. Kanclerski urad je naprosil v zadnjih dneh vse zveze gospodarskih ustanov, da se izjavijo za ali proti posojilu. Zveza industrije in nižje-avstrijska zbornica sta se izrekli za posojilo. Tudi naša združna zveza se ne more izreči za ničesar drugega. Je za posojilo sicer težko prevzeti odgovornost, vendar je posojilo državi krvavo potrebno. Če država sama nima interesa nad posojilom, potem ga bodo imeli posojilodajalci še manj. — Avstrijska poštna uprava mora še letos prištediti 6,8 milijona S. To zahtevajo posojilodajalci in država sama, ker mora uravnovesiti svoj proračun. Da se more ta prihranek doseči, je treba opustiti 1200 pogodbenih uradnikov, je treba opustiti nekaj poštnih uradov na Dunaju in na deželi omejiti dostavljanje pošte in opustiti vse poštno avtoprometne proge, ki so pasivne. Prodreti mora trgovsko stališče, da se vzdržuje samo to, kar prinaša dobiček ali vsaj ne izgube. Poštno uradništvo je vsled tega sicer razburjeno, pa se bo moralo navaditi še na kaj hujšega, ako se ne zboljšajo razmere.

Italija. Pet ministrov italijanske vlade je moralo odstopiti. Dvoje ministrstev je prevzel Mussolini sam, za ostala tri ministrstva pa so bile imenovane druge osebe. Izmenjani so bili tudi državni tajniki. Mussolini jih je kratkoma odslovil, ker je doživela italijanska politika v Lausanni velik poraz. Zunanji minister Grandi se je laskal Nemčiji in se je zavzemal za njo, na tistem pa sta Francija in Anglija sklenili sporazum in Italija je obsedela na tleh. Pustila pa je Italijo na cedilu tudi Nemčija, ki se je pogajala neposredno s Francijo preko Italije. S tem je Nemčija izrazila, da ji je več na sporazumu s Francijo nego laskanje Italije. — V Ženevi zaseda trenutno medparlamentarna unija. Udeleženci so sami poslanci vseh parlamentarnih držav. Ko je govoril ital. delegat v imenu svobode in pravice, je vstal francoski parlamentarec-socialist in zaklical: „Fasizem nima pravice, da govori v imenu svobode!“ Italijani so se vsled tega zelo razburili in v tej zmešnjavi so padle besede: Doli z morilci Matteottija! Seja se je morala dvakrat prekiniti, ker se francoski delegat noče opravičiti.

Volitve v Romuniji. Vršile so se dne 17. t. m. Volilna udeležba je znašala okoli 80 odstotkov. Volitve so se vršile popolnoma svobodno. Volilni red v Romuniji je takšen, da dobi stranka, za katero je glasovalo 40 odstotkov vseh volilnih upravičencev, dve tretjini vseh mandatov. Volilo se je 383 poslancev. Narodna kmetska stranka je dobila 277 mandatov. Za njo je najmočnejša liberalna stranka, ki je priborila 28 mandatov. Liberalni disidenti so dobili 13 mandatov, kmetska stranka pa 12 mandatov. Nadalje so dobile antisemitska stranka Cuze 11, agrarna stranka Goge 7, madžarska narodna stranka 14, socialni demokrati 6, nacionalna unija 5 in ljudska stranka 4 mandate. V senatu je od 113 senatorjev 105 od narodno kmetske stranke in samo 8 od opozicije.

Razorožitvena konferenca. V Ženevi se sedaj posvetujejo o načrtu o razorožitvi, ki naj se predloži razorožitveni konferenci. Angleški zunanji minister je prevzel posredovanje in se mu zdi, da soglašajo z načrtom večina delegatov. Zlasti je soglasje med delegati glede naslednjih predlogov: Bodoča razorožitvena pogodba naj obsega določbe v varstvo civilnega prebivalstva pred napadi z zraka. Metanje bomb iz zrakoplovov se naj neomejeno ne prepove, marveč naj se le pogodbeno prostorno omeji. Za bombna zračna letala naj se določi teža praznega letala navzgor, pri čemer naj ostane meja nedoločena. Dovoljujejo naj se iz-

jeme. Določiti pa se mora največje dopustno število celotne tonaže vojaških letal. Letala, ki presegajo določeno število ton, se morajo podrediti nekemu mednarodnemu režimu. Tanki s težo, ki se še določi, se morajo prepovedati in v določenem roku potem, ko stopi v veljavo razorožitvena pogodba, uničiti. Število in kaliber težke poljske artilerije se morajo omejiti. Kemiška in bakteriološka vojna ter podobna orožja, kakor metalci ognja, naj se popolnoma prepovedo. Iz tega poročila je razvidno, da je ideja razorožitve moralno zmagala. Ženevska konferenca, ki bo s temi sklepi zaključila sedanje sejo, je bila moralno prisiljena, da je vsaj deloma konkretizirala vprašanje razorožitve, o katerem je imela doslej samo lepe poveljevalne besede zanj. Začetek je napravljen. Narodi morajo smatrati to svojo zmago kot uvod borbe za splošno razorožitev in to borbo odločno nadaljevati.

Politične vesti. Zaradi ozemlja Gran Chaco je nastal nov spor med Paragvajem in Bolivijo; napetost med obema sosednjima državama postaja vsak dan večja. Bolivijski listi so objavili vest, da so se obmejne čete tudi že spopadle. Paragvajci so baje brez povoda napadli bolivijske obmejne stražarje pri mestu Santa Cruz in jih nekaj pobili, še več pa ranili. V glavnem mestu La Pazu je dogodek povzročil silno ogorčenje. Na ulicah je demonstrirala ogromna množica, ki se je podala naposled pred palačo predsednika republike in zahtevala napoved vojne Paragvaju. Predsednik republike je z balkona nagovoril in jih prisil, naj ostanejo mirni, ker bo vlada storila vse, da zaščiti svete interese domovine. Vlada računata popolnoma na podporo celokupnega naroda. Množica je sprejela predsednikov govor z velikanskim navdušenjem in se nato prepevajoč državno himno, mirno razšla. Položaj je zelo napet in vsak čas se lahko vnamejo novi boji. — Flamci v Belgiji se že dolgo borijo za popolno jezikovno avtonomijo v šolah. Pretekli teden pa sta zbornica in senat sprejela zakon, ki končno veljavno ureja vprašanje učnega jezika v osnovnih in srednjih šolah. Parlament si je popolnoma osvojil stališče Flamcev in podpisal načelo krajevne jezikovne avtonomije. To se pravi: v vseh pokrajinah in občinah, ki so po pretežni večini flamske, je flamski jezik edini učni jezik na osnovnih in srednjih šolah in so francoske manjšine žrtvovane temu načelu, tako da starši ne morejo voliti za svoje otroke drugega učnega jezika. Samo nedržavne šole morejo poučevati kot učni jezik tudi francoščino. — Pri nas je pa tako, da se v krajih s pretežno slovensko večino goji slovenščina v osnovnih šolah samo par mesecev v prvem šolskem letu, v krajih pa, kjer imajo Nemcem prijazni Slovenci večino, pa se je sploh odpravila. Niti latinica se ne uči več. Zraven se pa Belgija ne smatra za zaščitnico manjšin, kokor to delajo Nemci. — V Ottawi, glavnem mestu Kanade, zaseda trenutno gospodarska konferenca angleškega imperija. Ustvariti hočejo panbritansko gospodarsko enoto. Razpravljajo o trgovini v angleškem svetovnem imperiju, o upravi carin, o trgovinskih odnosih do neangleških držav, o valutnih in finančnih vprašanjih in o metodah gospodarskega sodelovanja. O tej konferenci bomo še govorili.

DOMAČE NOVICE

Zlet jugoslovanske gasilske zveze v Slovenjgradcu. Vrši se nedeljo, dne 14. avgusta 1932. Ob tej priliki proslavi Prostovoljno gasilsko društvo v Slovenjgradcu 60-letnico obstoja z blagoslovitvijo nove motorne brizgalne in razvitjem prapora. Pri proslavi se bodo zabijali v prapor zlati žeblički. Žebliček stane 100 Din. Za polovično vožnjo je poskrbljeno. Spored je sledeči: 13. avgusta: sprejem zveznih dostojanstvenikov, bakljada, podoknica g. škofu in kumicam; 14. avgusta: budnica, sprejem gostov, sv. maša, blagoslovitev nove motorke in zastave, pozdravni govor ter mimohod, slavnostna seja, odlikovanje zaslužnih gasilcev, banket, javna vaja na glavnem trgu in velika ljudska veselica; 15. avgusta: eventuelni izleti na Urško goro, Pohorje, Rimski vrelec, Hudo luknjo itd. Tudi brambovci slovenskih požarnih bram na Koroškem naj bi si udeležili tega zleta!

Celovec. (Ugotovitev.) Heimatbund je izročil zadevo spominske plošče v Št. Lipšu kot cerkveno zadevo škofijstvu. Ko je bila potem nemška spominska plošča dogotovljena, je Heimatbund prosil škofijstvo za dovoljenje za vzidavo in blagoslovljenje, toda škofijstvo mu ni dalo dovoljenja. To je bilo lani septembra. Letos o priliki birme je dal prevz. knezoškof ustmeno dovoljenje za obe plošči in 25. maja 1925 je dalo škofijstvo pismeno dovoljenje pod pogojem, da prosi vsak komite župnika, da se sme plošča vzidati in blagosloviti. Pri tem se škofijstvo sklicuje na deželnega glavarja, ki je izročil to stvar kot notranje cerkveno zadevo krškemu ordinarijatu.

Rikarja vas. (Županske volitve.) Kakor je čitateljem že znano, je Koroška slovenska stranka pri zadnjih občinskih volitvah v naši občini izgubila veliko glasov in s tem dva mandata. Vzrok temu je bilo nesporazumljenje med posameznimi mandatarji. Pri volitvah leta 1928. je imela naša stranka na listi uglednega moža, ki je imel precejšnje število volilcev za seboj, ki pa drugače ni bil naš pristaš. Tudi ti glasovi so tokrat odpadli. Razcepila se je v naši občini tudi socialdemokratska stranka. Opozicija te stranke je vložila samostojno kandidatno listo pod imenom Delavska stranka (Arbeiterpartei). Potegnili je večino prejšnjih socialdemokratskih glasov za seboj in še nekaj naših glasov. Medtem ko je leta 1928 dosegla socialdemokratska stranka 4 mandate, je dobila sedaj socialdemokratska enega in Delavska stranka 5. Skupno so tedaj pridobili socialisti 2 mandata na račun naše stranke. Ker se je številčno razmerje strank v občinskem svetu dosti izpremenilo, so nastale za volitve župana različne kombinacije. Ni prostora, da bi naštevati vse. Omenimo naj samo, da je Delavska stranka hotela izkoristiti prepir med našimi občinskimi svetniki in pridobiti del teh za svojega županskega kandidata. To je se vendar ponesrečilo. Naši občinski možje so prišli končno le do prepričanja, da je samo v edinstvi moč. Ko na prvi seji po volitvah ni prišlo do izvolitve župana, je bil na drugi seji z našimi glasovi in glasovi treh landbundovcev izvoljen g. Josip Wutej, posestnik v Gluhem lesu. Je to dober in brihten mlad gospodar, najbrže najsposobnejši mož za županski stolec v teh kritičnih časih, ko potrebujemo ne samo v zasebnem, temveč tudi v javnem gospodarstvu dobrih gospodarjev s krepko voljo. Naša občina potrebuje še posebno odločnega in štedljivega župana, ker je ubožna, je brez industrije, ima pa iz lastnih sredstev — občinske doklade — vzdrževati 2 šoli in prispevati še trem drugim. Nima vzdrževati samo lastne poti in ceste, prispevati mora za poti tudi vsem sosednim občinam, vzdrževati mostove itd. Heimatbundu in Delavski stranki pa ni bilo dovolj, da ima Rikarja vas slovenskega župana. Eden od Delavske stranke in dva od Landbunda, ki je glasoval prej za našega kandidata, — čudni ljudje so to — so vložili priziv proti izvolitvi župana. Okrajna volilna oblast je prizivu ugodila. Ko smo za to zaznali, smo takoj vedeli, da se je storilo to na pritisk Heimatbunda. Več občinskih svetnikov je odvisnih od Heimatbunda — govori se o kreditih! To smo celo pričakovali, ker je njemu podrejen tisk to javno zagovarjal in zahteval. Pri tretji volitvi župana je bil izvoljen kandidat Delavske stranke, g. Martin Rainer, invalid po poklicu. Glasove mu je dala Delavska stranka in Landbund.

Borovlje. (Pohoda.) Odkar so postale Borovlje mesto, večkrat slišimo in vidimo kaj novega. Veliki lepaki so pred tedni naznanjali, da priredijo narodni socialisti v nedeljo, dne 10. t. m. veliko „obmejno demonstracijo“. Ali hočejo demonstrirati proti Slovencem ali proti Jugoslaviji, tega plakati niso povedali. Deželna vlada je demonstracijo prepovedala, a že je pel telefon in minister Ach je prireditev dovolil. Deželna vlada pa je prepovedala tudi socialdemokratsko zborovanje. Sedaj je bila v škripcih; mislila pa si je nazadnje, da če je eno zborovanje dovoljeno, se sme vršiti tudi drugo. Zjutraj so priredili hitlerjevci budnico z lastno godbo, nato koncert na trgu in nazadnje slavnostni govor. Govoril je najprej neki Dewhard iz Celovca, za njim pa neki Žerjav iz Brež. Ta gospod v lepi rjavi srjaci je vedel povedati, da so Borovlje že od nekdaj nemško mesto — krave so se mu smejale — in da mora tudi takšno ostati, ker slovenski borovčiči so straž-

niki vsega, kar se imenuje nemško, Heil! Hitlerjevci ga brzkone niso informirali, da sedijo v boroveljskem mestnem občinskem svetu tudi občinski svetniki, ki so zastopniki slovenskih volilcev slovenskih Borovelj. Če tega ne ve, mu lahko povemo, da v Borovljah niti pravega domačega Nemca ni, ampak so samo priseljenki iz nemških krajev. To mu tudi dosti jasno povedo imena njegovih pristašev, ki so izključno slovenska. Tukaj ne velja „deutsch-arisch“! Popoldne ob 1. so mahnili skozi Podljudelj v Podgoro, kjer so dalje besedili o nemškem raju, kjer je bilo v sedanjem volilnem boju ubitih že 105 oseb in 1173 ranjenih. Našteli smo okrog 450 fantalinov, med katerimi je bilo več takšnih, ki hodijo še v ljudsko šolo. Podljudeljsko delavstvo bi se ne brigalo za njihovo romanje, a so trgali socialdemokratske lepake, kar je delavce zelo razburilo. — Ob 2. popoldne je zboroval Schutzbund, socialdemokratska strankina napadalna organizacija. Bilo je kakih 500 samih zrelih mož, ki so se pojavili s klici „Hitler verrecke!“ Govoril je državnozbornski poslanec Falle, ki je posebno napadal ministra Acha, ker je dovolil hitlerjevske demonstracije v obmejnem mestu, ki je ogroženo. Do resnejših spopadov ni prišlo, razen do manjših prask pri Dravi, kjer je bil ranjen en hitlerjevec. Za vzdrževanje reda je poslala oblast 70 orožnikov s strojnimi in španskimi jezdec. Iz ust starih mož je bilo slišati besede: Ali ni neumno, da se v času takšne gospodarske krize prireajo brezpomembna izzivalna politična zborovanja? Boljše bi bilo skrbeti za delo! Vlada bi oboje zborovanje lahko prepovedala in porabila denar, ki ga je vrgla ven za vzdrževanje reda in miru, za brezposelne ali za delo. Tedaj bi videli dobro voljo in to bi nam ugajalo.

Krčanje. (Šola.) Sicer ne poročamo nič o šoli sami, ampak le o zadevah, ki so v zvezi z njo. Dne 19. junija so člani krajnega šolskega sveta, voljeni od dješke in grebinjske občine, izvolili za načelnika Jožefa Leskovca, p. d. Dobana, z vsemi glasovi. Uradovala in pisala bo učiteljica G. Janez Nedved, p. d. Gole, ki je bil načelnik 40 let, se ni dal več voliti. Zelo škoda je, da je izstopil, ko ravno v sedanjem času prav posebno potrebujemo takšne može. Ko so se letos po veliki noči otroci upirali šolarski maši, je šel večkrat oče Gole v šolo in pripeljal 40 do 50 otrok v cerkev. Dobro se mu je to podalo in ganljivo ga je bilo gledati. Ne bo imel več duhovnik take pomoči. Ko je že pred nekaj leti hotel odložiti načelstvo, sta ga učitelj in župnik pregovorila, da je še ostal. Leta 1925 mu je okrajni glavar pismeno izrekel toplo zahvalo, ker je uredil šolske račune za 4 leta nazaj. Kakšni so sedaj člani našega krajnega šolskega sveta? Če vključimo namestnike, je eden Nemeč, 2 Slovenci, 2 komunisti, 2 pa se nočeta odločiti za nobeno stranko.

Škofiče. (Nova trgovina.) Tukaj je odprl trgovino z mešanim blagom v svoji lastni hiši g. Janko Šaler, oziroma Marija Šaler. Trgovina je jako dobro založena z vsem blagom, ki pride na deželi v poštev. Tudi različna sladka in grenka okrepčila se dobe. Cene so jako zmerne, postrežba prijazna in prvovrstna, kar bo jako dobro vplivalo na odjemalce. Idite in pogledajte, in videli boste, da je resnica!

Koroške novice. Sredi leta že, to je v tednu pred 16. t. m. se je pomnožilo število podpiranih brezposelnih za 358 na 9953. Kaj bo šele pozimi? — Deželna volilna oblast je zavržla izvolitev župana v Železni Kapli in odredila novo volitev župana. Glede priziva Heimatschutza proti izvolitvi župana v Dobrli vasi pa je potrdila izvolitev landbundovca g. Avca. S tem prevzame Avc županske pösle. Bil je že skrajni čas! Radovedni smo samo, kaj bo napravil sedaj Heimatschutz. — Sejmi v avgustu: 6. v Svincu in Wolfsbergu, 16. v Železni Kapli, 22. v Celovcu, Šmihelu pri Pliberku, Št. Vidu ob Glini, 24. v Labudu in 29. v Šmohoru. — Deželni glavar koroški je do konca septembra prepovedal vsa zborovanja na prostem in vse obhode. — Ing. Schumy in namestnik deželnega glavarja Neutzler sta odšla na dopust. Trdi se, da se ne povrneta več v deželno vlado. — Komunisti razširjajo nemško-slovenski letak „Kmet — poslušaj!“ Slo-

ich bleibe bei Persil! Da brauchen Sie nicht erst auszuprobieren, welches Waschmittel in dieser Zeit des Sparsens das richtige ist. Persil hält immer Schritt mit der Zeit; es bleibt unverändert in Güte und Leistung. Bedenken Sie, wie ergiebig Persil ist. Auf je 25—30 Liter Wasser kommt 1 Paket. Vergessen Sie aber nicht Persil stets kalt auflösen.

Persil

Ihr bewährter Helfer allezeit

venščina je taka, da bi se človek kozlal. „Državni akcijski komitee delavnih kmetov v Avstriji in Udruzeni odbor kmetov Jugoslaviji“ vabita na sestanek v Labudu dne 31. julija 1932. Da bo tako skrupalno doseglo kakšen uspeh, je pač malo verjetno. — Naš slovenski škof, koroški rojak, dr. Gregorij Rožman je obhajal 21. t. m. 25-letnico svojega mašniškega posvečenja. Dr. Rožman je zrasel iz naše zemlje in je naš škof, zato na mnoga leta! Ljubljanski „Slovenec“ pravi: „Dogodki, ki so zaprli delovno polje profesorja Rožmana na Koroškem, so dali nam slovensko univerzo v Ljubljani“. To se pravi, da za g. profesorja dr. Rožmana na Koroškem ni bilo več mesta. — Dne 20. t. m. se je peljala večja družba izletnikov z zasebnim avtom proti Celovcu. Med Porečami in Pričico je avto nenadoma zavozil v hišo in se razbil. Lastnik avtomobila in še 4 izletniki so dobili povečini poškodbe na glavi. Stanje dveh je brezupno. — V Podgori pri Osojah je pogorela Kuharjeva kajža. Med požarom je začelo pokati in preiskava je dognala, da je bilo v bajti mnogo municije za puške in revolverje. Menda je bilo v hiši komunistično municijsko skladišče, kar pa komunisti seveda zanikajo. Gašenje je bilo v tem slučaju popolnoma nemogoče. — Na javno dražbo pride dne 12. septembra pri okrajnem sodišču v Dobrli vasi posestvo v Globasnici, vložna številka 12 in 105 (13.674 — 9116 S); dne. 10. avgusta pri okrajnem sodišču v Celovcu posestvo v Ščedmu pri Žihpoljah, vložna številka 76 (25.493 — 16.995 S).

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

GOSPODARSKI VESTNIK

Omejiti je treba dražbe.

Ko se zadaja čas nečuvveno množijo dražbe kmetijskih posestev, so se ljudje zglasili, ki zahtevajo, da se naj za dobo sedanjega pomaukanja dražbe sploh ustavijo. Proti temu predlogu, ki bi brez dvojbe kmečki kredit uničil, piše neki sodnik v „Reichspošti“ in stavi predloge, ki so uvaževanja vredni. Tam beremo:

1. Zdaj se dražba dovoli za vsak znesek. Bolniška zavarovalnica žene kmetijo na dražbo za znesek 53 S. To je nedopustno. Takšne svote se dobe po drugi poti. Stroški tožbe, cenitve, naznanil morajo vendar biti v nekem razmerju z vsoto, za katero se toži. Zato naj bi se z novo postavo določilo, da se posestvo draži šele za dolg 500 S, ali za ostale obresti v znesku 250 S.

2. Tri tedne po dovoljeni dražbi se posestvo ceni. Sodišča se pri cenitvi poslužujejo cenilcev, ki so vezani na tarife svojih društev, in ti so precej visoki. Nova postava naj bi določila, da se cenijo zemljišča po čistem donesku, poslopja po hišnem davku. Tako sodnik lahko sam določi, kolika naj bo najnižja ponudba.

3. Pri razdelitvi izkupička se mora sodišče najprej ozirati na terjatve, ki imajo prednost, davke in zavarovanja. Potem pridejo upniki po vrsti. Prvi upniki pa se dostikrat tako poslužujejo svojih predpravil, da na druge ne ostane nič več. Računajo se obresti in zamudne obresti v višini, ki danes niso več upravičene: 15 do 20%! Tako je določeno v dolžnem listu in sodnik mora takšne obresti priznati. Tukaj bi morala nova postava določiti, da se dovolijo obresti samo en odstotek nad obrestno mero Narodne banke.

4. Potem se predlaga, da se omeijijo takozvane postranske obveznosti. Navadno se jih intabulira 10%. Pri tožbi lahko nastanejo izdatki, ki se od dolžnika ne morejo dobiti. Zato se zapišejo postranske obveznosti. Ali dogodil se je slučaj, da je dolžnik pustil intabulirati 600 dolarjev in 200 postranskih stroškov. Tako vzame prvi upnik vse, za drugega pa ne ostane nič. Če se kako posestvo spravi na dražbo, naj se kolikor mogoče tudi upnike na drugem mestu zadovolji.

5. Dražba se naj ne dovoljuje brez resne potrebe. Hranilnice in posojilnice tožijo, če dolžnik dalje časa ne plača obresti. V tem slučaju se jih iztoži, da ne zapadejo. Zasebni upniki pa žal dolžnika tožijo že pri zamudi enega roka, in potem tožijo za obresti in kapital. Strokovnjaki mislijo, da bi se moralo zaletanje obresti, ki zdaj v treh letih zapadejo, podaljšati za dve leti. In potem bi se dražba posestva smela dovoliti šele, če dolžnik dve in pol leta ni plačal obresti.

V slučajih, da pri dražbi ni bilo ponudbe, se mora postopanje za pol leta ustaviti in šele čez pol leta se sme zopet dražiti. Ali zdaj se dogaja, da ima upnik več terjatev. Pri prvi je bila dražba neuspešna, ker nihče ni napravil ponudbe. Na to se postopanje ustavi, ali samo za to terjatev. Upnik pa ima še drugo in za tisto takoj vložijo novo tožbo. Tako nastanejo veliki nepotrebni stroški. Predlaga se, da po neuspešni dražbi posestvo na vsak način ostane vsaj pol leta, če ne celo leto, pri miru.

7. Veliko stroškov se dolžnikom dela s tem, da upnik za vsako terjatev jemlje odvetnika. Naj bi se naročilo sodiščem, da odvetniških stroškov pri terjativah pod 20 S ne pripozna.

8. Nedopustno je tudi, da se pri malenkostnih terjativah, ki jih dolžnik plačati ne more, zahteva od njega prisega. To nasprotuje svetosti priseganja in zapelje seve dostikrat nepremišljene ljudi h krivemu priseganju. Naj bi se postavno določilo, da se prisega zahteva šele pri vrednosti 200 S.

9. Pri dražbah predlagajo odvetniki, da se izvede rubežen, shramba in prodaja. S tem, da odvetnik predlaga prodajo, postane njegova tarifa zdatno višja. Ta opazka datira še iz časa, ko je prodaja zahtevala od odvetnika več dela in ga je bilo treba za to plačati. Zdaj več dela ni, ali višja tarifa je ostala in ta se mora odpraviti.

Pouk na kmetijskih šolah. Na kmetijskih šolah v Celovcu, Litzlhofu, Tanzenbergu, Velikovcu in Wolfsbergu se začne sredi oktobra 1932 novo šolsko leto, ki traja do velike noči 1933. Sprejemni pogoji: najnižja starost 17 let, z dobrim uspehom dovršena ljudska ali glavna šola, popolno zdravje, veselje in ljubezen do kmetijstva in najmanj dveletna praksa na kmetih. Prosilci morajo napisati prošnje lastno-ročno in se zavezati, da se bodo držali hišnega in disciplinarnega reda. Prošnje je poslati do 1. septembra ravnateljstvu in priložiti: odpustnico ljudske ali glavne šole, rojstni list, domovnico, zdravniško izpričevalo, obvezo staršev, da bodo plačevali stroške, izjavo, ali bi hotel vstopiti prosilec tudi v drugo kmetijsko šolo, če bi bila prenapolnjena. Gojenci prvega letnika morajo prijaviti svoj vstop v drugi razred do 1. septembra potom dopisnice. Mesečni prispevek 50 S se plačuje v naprej. Šolnina znaša za gojence 10 S. Za ubožnejše se dovolijo tudi olajšave. V tem slučaju je treba imeti ubožno izpričevalo. Del prispevka se more plačati tudi v blagu. Isto velja za gospodinjske šole v Trnji vasi pri Celovcu in Drauhofenu. Začetek tečaja na teh šolah 1. oktobra in traja 11 mesecev.

„Ljubljana v jeseni“, kulturna, gospodarska in tujskoprometna razstava, se vrši letos od 3. do 12. septembra. Razstava bo imela tudi poseben industrijski in obrtni oddelek. Tvrde, ki nameravajo na tej velesejmski prireditvi razstaviti, naj se čimpreje prijavijo upravi velesejma v Ljubljani.

Novo uvozne omejitve. Glavni odbor je sprejel drugo odredbo o uvoznih omejitvah. Ta odredba prinaša kot izpopolnilo prvi seznam cele vrste blaga, čigar uvoz v Avstrijo je prepovedan brez posebnega dovoljenja. Uvoz tega blaga, ki bo izročeno še dan pred objavo nove odredbe kakor javni prometni ustanovi za prevoz v Avstrijo in ki bo došlo najkasneje osem dni po uveljavljenju odredbe v katerikoli carinski urad zaradi zacarinjenja, se bo dopustil še brez posebnega dovoljenja. Isto velja tudi za blago, ki se nahaja na dan objave odredbe že v kakem avstrijskem carinskem skladišču in bo zacarinjeno 30 dni po objavi odredbe. Uvoz sadja in zelenjave se mora tudi ne glede na rok odpošiljatve dovoliti brez posebnega dovoljenja, ako se dostavi v zacarinjenje najkasneje 10 dni po objavi odredbe. Seznam blaga vsebuje moko ter proizvode iz žita, rži in ječmena, sveže marelice, češnjice, višnje, hruške, predelano sadje, čebulo, česen, sveže paradižnike, fižol v stročju, grah, kumare, jajca, tekoč ali zmrznjen rumenjaki, naravne ali umetne namizne vode, konzerviran fižol ali grah v stročju, fotografske razglednice, neobdelan jamski les, koščene gumbice, lovske puške, svinčnike, kredo itd. Socialdemokrati so glasovali proti odredbi, ker bo vsled tega narasla cena tega blaga, dočim kupna sila stalno pada. Sicer je bil sprejet sklep, da mora vlada paziti na to, da se te vrste blaga ne bodo podražile.

Tržne cene. Beljak: kapus 60, rdeče zelje 80, ohrovt 70, cvetača 120, koleraba 50, korenje 80, pesa 60, kumare 60, glavna solata 40, endivija 40, grah v stročju 60, izluščen grah 120, fižol v stročju 50, čebula 60, česen 160, paradižniki 140, špinača 80, jedilne buče 20, redkev 60, hren 300, peteršilj 120, zelena 160, krompir 25, mešane gobe 160 g, namizna jabolka 2.60, grozdje 3.60, banane 4.20, goveje meso 2.80, telečje 3, svinjsko 2.80, prekajeno 3.80, orehi 1.20, marelice 2, breskve 2, češnje 0.80, višnje 0.80, češplji 1.60, jagode (liter) 1.40, borovnice 0.30, malinje 0.80, ribiz 1.— S. mleko 40 g, sladka smetana 4, kislja 2.40, čajno maslo 6, maslo za kuho 4.80, skuta 1.40, strd 5, piščanci za peči 4.40, piščanci za cvrti 4.20, pitane kokoši 3, stare kokoši 2.80, race 3.80, gosi 4.— S. jajca 14 g. — Lesna borza. Iglasti les: hlodi 17—20, jamski les 12—15, dolgi hlodi 17—25, splavljeni hlodi 11—14, jambori 18—20, mizarsko blago 68—95, stavbno blago 37—48, rezano blago 56—68 S za kubični meter. Listnati les: bukovi hlodi 21—25, hrastovi hlodi 70—80, jesenovi hlodi 70—80, bukovo rezano blago 51—81, hrastovo rezano blago 86—166, jesenovo rezano blago 91—166 S za kubični meter.

Denarne cene na dunajski borzi dne 26. julija 1932: Dinar 12.516, marka 168.65, čehoslov. krona 20.98, zloty 79.31, lira 37, švic. frank 27.77, špan. pesetas 56.70, angl. pfund 25.25, dolar 709.20 S za 100 komadov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Gradcu je prišlo dne 19. t. m. do spopada med narodnimi socialisti in hajmatšiclarji. Kamni so frčali in late so služile, dokler ni prišla policija s pendreki. Pet težje ranjenih, veliko pa lažje, je posledica spopada. — Avstrija je prepovedala uvoz sadja, sama pa misli izvoziti letos 11.000 vagonov jabolok v vrednosti 50 milijonov S. Če bo sadje le kdo kupil. — **Rusija:** Po poljskih vesteh je prišlo v Urbiju in Krasnem putu do kmečkih nemirov. To so nemške sovjetske republike ob Volgi. Čeka je postrelila 90 kolonistov in s tem upor zatrla. Na drugem kraju je izgubilo življenje 380 ljudi. — V Moskvi so začeli graditi moderen hotel, ki bo imel 1200 sob in bo s tem postal največji hotel v Evropi. Na eni strani bo hotel visok 10, na drugi pa 16 nadstropij. Hotel bo imel tudi lastno postajo in zvezo s podzemsko železnico, ki jo nameravajo izpeljati v bližini tega hotela. — **Nemčija:** Odkar so v Nemčiji dovoljeni pohodi in nošnja uniform, je bilo 107 oseb ubitih in preko 1100 ranjenih. Število smrtnih žrtev v Altoni znaša doslej 17, dva pa bosta bržkone še sledila. — V Hildesheimu v Nemčiji se je vžgala v nekem skladišču zaloga zamaškov, ki jih uporabljamo pri strašnih pištolah. Eksplozija je bila tako silna, da se je dvonadstropno skladišče skoro popolnoma zrušilo. — Te dni sta trčila v Berlinu dva tovorna avtomobila, pri čemer se je eden prekucnil, drugi pa je s sprednjimi kolesi skočil na prevrnen avto. Pri tem pa sta ostala oba šoferja brez poškodb. — **Ostale države:** Nedavno je na Angleškem neka svinja vrgla 25 mladičev. Ker ni mogla dobiti vseh, so ji dodali še nekaj „dojilj“. — Narodna banka v Jugoslaviji je oddala v promet nove srebrne novce po 20 in 10 Din. v celotnem znesku 650 milijonov. Zato pa se polagoma vzamejo iz prometa petdinarski in 10dinarski bankovci z datumom od 1. novembra 1923. — Na Kitajskem je izbruhnila kolera. Doslej je znanih 3000 slučajev obolenj, od teh jih je umrlo 200. — V Washingtonu je 200 izletnikov obbolelo na zastrupljenju po pokvarjenem mesu. Njihovo stanje je zelo kritično.

ZAHVALA.

Izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste ob prebridki izgubi spremljali našega očeta, gospoda

Kristo Lajčaher-ja

p. d. Marinjaka v Kotmari vasi

na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo č. deželnemu poslancu in župniku Starcu za krasen nagrobni govor, domačemu č. župniku, občinskemu zastopstvu, orožništvu, požarni bramb. zastopstvu krajnega šolskega sveta, pevcem „Gorjanci“ za lepe žalostinke na domu in ob odprtem grobu ter vsem prijateljem in znancem, ki so se udeležili pogreba v tako obilnem številu.

Prisrčna hvala tudi za vsa nam izkazana osebnostna in pismena sožalja, ki so nas tolažila v prvih dneh prebridke izgube.

V Kotmari vasi, dne 22. julija 1932.

Žalujoča žena, otroci
in ostalo sorodstvo.

103

Obleko po meri dobite poceni in dobro izdelano pri **Leopoldu Picej-u, krojaču v Sinči vasi.** 98

Manjše posestvo v bližini Pilberka se da za nekaj let v najem. Naslov v upravi lista. 102